

La força de les cançons

Hi ha qui pot fer tot un concert només amb èxits, com el Dúo Dinamico i altres de qui només en coneixem una cançó

Fa pocs dies estava davant de l'Hotel Llafranc contemplant un dels espectacles estiuençs més populars, com són les nits de festa que organitza en Carles Bisbe Rambo, qui indiscutiblement ha heretat la faceta artística del seu oncle el recordat Manolo Bisbe «el gitano de la Costa Brava», denominació que li fou atorgada solemnement per la ballaora Carmen Amaya. El que de dia és un restaurant i els baixos d'un hotel a algunes selectes nits de l'estiu es converteix en una enorme festa major dirigida des de dalt de la barra pel mateix Carles d'una manera que és difícil descriure i que s'ha de veure almenys un cop a la vida. De sobte va començar a sonar Un beso y una flor, de Nino Bravo i el públic de dins i de fora la va començar a cantar amb un entusiasme propi de l'himne del seu equip de futbol. En condicions normals atesa l'edat mitjana dels assistents, majoria de gent jove, no devien saber qui era Nino Bravo, mort als 29 anys, ara en fa 52, i tampoc conèixer la cançó. És cert que a la festa de Llafranc i altres llocs similars que repeteixen la fórmula, el repertori està farcit de cançons- himne, siguin L'Empordà dels gironins Sopa de Cabra, Sweet Caroline de Neil Diamond o Quince años tiene mi amor del Dúo Dinámico, de trista actualitat aquesta setmana per la mort d'un dels seus membres, Manuel de la Calva. Les cançons d'èxit, les reconegudes pel públic al llarg dels anys són les que donen una base suficient als cantants o grups per poder consolidar en el temps una trajectòria. Alguns aconseguen el sùmmum que és fer un concert només amb èxits de tants que en tenen. Abans de la pirateria es podia anar tirant amb els discos, ara sense fer concerts l'artista no pot viure de la música. Per tant, els que comencen han de jugar-se-la i fer concerts encara que tinguin poques cançons conegudes. Els he esmentat el Dúo Dinámico. Dos músics barcelonins que varen començar a cantar el 1958 fins fa ben poc temps i que han estat considerats precursors de la música pop a Espanya i també del fenomen fan. Tots els anys que han fet gira és difícil que aquesta no hagi inclòs alguna localitat gironina i especialment de la Costa Brava. El fet de treballar en el món de la televisió em va permetre tractar diverses vegades amb Manuel de la Calva, sobretot arran que ara fa vint anys Gestmusic i Televisió Espanyola el convidessin a participar com a concursant a Mira quien baila, un programa molt familiar que va tenir molt èxit i que produïen en Toni Cruz i en Josep Maria Mainat. Jo anava a les gravacions (alguns programes eren en directe) tots els dilluns, tarda i nit. El vaig conèixer el primer dia i com que compartíem gust per la conversa teníem oportunitat als nombrosos temps morts de la gravació de xerrar. I així fou durant tots els dilluns d'aquella temporada. Un dels dies m'explicava que ell i en Ramón Arcusa, en aquells moments, encara no eren conscients del nombre exacte de peces que havien compost junts o per separat, per cantar-les ells mateixos o per altres artistes i ho estaven llistant. Però sobretot, com deïem abans, que només amb els grans èxits indiscutibles podien fer tot el concert i que amb noves cançons el públic seguia amable, però, comentava, arronsaven una mica el nas. Totes aquestes converses eren en un correctíssim català. De fet, com vaig comprovar mercès a unes gravacions que em va fer arribar amb alguns dels seus èxits dels anys seixanta, tenien una edició discogràfica paral·lela en català, cosa que es feia sovint a aquella època. Autor amb Ramón Arcusa del La, la, la que va guanyar amb Massiel de cantant l'edició de 1968 del Festival d'Eurovisió, quan jo li vaig dir que a la meua etapa de TVE havia tingut la responsabilitat de coordinar el procés de selecció de la cançó va explicar-me la seva versió de com va anar la substitució de Joan Manuel Serrat per Massiel. Ells eren amics de Serrat, «el nano» li deia i a més compartien representant, Lasso de la Vega. D'aquesta conversa vaig poder concloure que la decisió de cantar en català o no participar no era un impuls sobtat d'en Serrat per motivacions polítiques, una rebequeria, sinó que es va anar avançant considerant amb aquesta possibilitat del català de forma ambigua, inclòs per part de TVE quan es va començar a percebre que la cançó era favorita a gran part d'Europa.